

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. , wykonując prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 18 listopada 2022 r., odmówił Z. A. ustalenia okresowej emerytury kapitałowej z uwagi na fakt, że wnioskodawczyni nie jest członkiem OFE i ma przyznaną emeryturę na podstawie art.183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. /decyzja k.63 plik (...) akt ZUS/

W dniu 20 lutego 2023 r. Z. A., reprezentowana przez pełnomocnika, złożyła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że wnioskodawczyni od maja 2015 r. pozostawała w błędnym przekonaniu, że wypłacana jej emerytura zawiera w sobie też emeryturę kapitałową. Wskazała, że we wniosku o emeryturę z dnia 24 grudnia 2014 r. nie zaznaczyła pozycji o przekazaniu środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, a jedynie wniosła o wybranie najkorzystniejszego wariantu emerytury, mogła zatem oczekiwać przeliczenia otrzymywanego świadczenia w myśl art. 26c ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, co jednak nie nastąpiło. Podała nadto, że w dniu 15 grudnia 2022 r. złożyła organowi rentowemu oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, zawartego we wniosku o emeryturę. W ocenie skarżącej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając decyzje z dnia 3 lutego 2015 r. i 17 czerwca 2015 r. o przyznaniu emerytury, działał na jej szkodę. W konsekwencji odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przeliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem emerytury z ZUS i emerytury kapitałowej tj. według środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. /odwołanie k.3 – 6/

W odpowiedzi na odwołanie , pełnomocnik organu rentowego wniosł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.9 – 10/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. A. urodziła się (...) /okoliczność bezsporna/

Do czasu złożenia wniosku o emeryturę gromadziła środki w Otwartym Funduszu Emerytalnym. /okoliczność bezsporna/

W dniu 24 grudnia 2014 r. złożyła wniosek o emeryturę. W treści wniosku nie wskazała czy jest czy też nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Jednocześnie wniosła o ustalenie emerytury w oparciu o najkorzystniejszy wariant. /wniosek k.1 – 4 odwrót plik (...) akt ZUS/

Decyzją z dnia 3 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. przyznał Z. A. emeryturę w kwocie zaliczkowej. Emerytura wyniosła 3.066,14 zł. Wysokość emerytury została ustalona w oparciu o art.183 ustawy emerytalnej (20% emerytury obliczonej na podstawie art.53 ustawy emerytalnej plus 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej). Jednocześnie z uwagi na kontynuację zatrudnienia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę emerytury. /decyzja k.19 – 20 odwrót plik (...) akt ZUS/

Ustalona w ten sposób emerytura okazała się korzystniejsza od emerytury ustalonej na podstawie nowych zasad tj. na podstawie art.26 ustawy emerytalnej (ustalona w ten sposób emerytura wyniosła 2.697,27 zł) oraz emerytury kapitałowej (ustalonej na podstawie kwoty środków zgromadzonych przez wnioskodawczynię w OFE – 311,49 zł). /odpowiedź na wniosek k.48 – 48 odwrót plik (...) akt ZUS/

Na podstawie decyzji z dnia 17 czerwca 2015 r., w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, od dnia 1 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoczął wypłatę emerytury mieszanej na rzecz Z. A.. /decyzja k.33 – 34 odwrót plik (...) akt ZUS/

Konto skarżącej w OFE zostało zamknięte z dniem 13 kwietnia 2015 r. /pismo k.49/

Wnioskodawczyni nie pobierała emerytury kapitałowej. /okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie poinformował Z. A., że wypłata emerytury mieszanej jest uzależniona od przekazania na dochody budżetu państwa środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym. Pomimo braku stosownego wniosku Z. A. o przekazaniu środków, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał zgromadzone przez nią środki w OFE na dochody budżetu państwa, co skutkowało wykreśleniem jej z członkostwa w OFE i zamknięciem subkonta. /okoliczność bezsporna, zeznania Z. A. min.00:06:44 – 00:13:07 rozprawy z dnia 20 lipca 2023 r. , płyta CD k.32/

W dniu 15 czerwca 2022 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o ponowne obliczenie wysokości świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem środków zgromadzonych w OFE. /wniosek k.49 – 51 plik (...) akt ZUS/

Decyzją z dnia 6 lipca 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. odmówił Z. A. ponownego ustalenia wysokości emerytury. W treści decyzji wskazano, że decyzją z 17 czerwca 2015r. ustalono wysokość emerytury wnioskodawczyni w najkorzystniejszym wariantcie, uwzględniając wszystkie składki również te przekazane do OFE. Wysokość emerytury obliczono przyjmując kwotę składek zgromadzonych powiększoną o środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego. Zwiększenie składek nastąpiło poprzez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22 stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie do wysokości zewidencjonowanej na koncie wnioskodawczyni w ZUS tj. odtworzono wysokość składek przekazanych do OFE /decyzja k.61 plik (...) akt ZUS/

Prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 18 listopada 2022 r. umorzono postępowanie w sprawie z odwołania Z. A. od decyzji z dnia 6 lipca 2022r. oraz przekazano wniosek Z. A. o przyznanie okresowej emerytury kapitałowej do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. /okoliczności bezsporne/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów oraz przesłuchania wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 8 w związku z art. 5 ustawy o emeryturach kapitałowych (tj. Dz. U z 2018 r. poz. 926) oraz art. 24 ustawy emerytalnej (tj. Dz. U z 2023 r. poz. 1251) prawo do okresowej emerytury kapitałowej przysługuje ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948r., posiadającej uprawnienia do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która spełniła łącznie następujące warunki:

- ukończyła 60 lat.
- jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego w rozumieniu art. 3 pkt 4a ustawy o emeryturach kapitałowych.
- zgromadziła na subkoncie o którym mowa w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc , od którego zostanie przyznana emerytura kwotę środków równą lub wyższą od dwudziestokrotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego.

Podkreślić przy tym również należy, że stosownie do art. 8 i 12 przy obliczaniu emerytury wyłącznie na nowych zasadach w przypadku osób uprawnionych do okresowej emerytury kapitałowej uwzględnia się tylko środki zaewidencjonowane na koncie, a środki na subkoncie są uwzględnione przy obliczaniu okresowej emerytury kapitałowej.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (przestała nim być w 2015 r.), a tym samym nie spełnia ona kumulatywnie opisanych wyżej przesłanek. Zasadnie zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił Z. A. ustalenia okresowej emerytury kapitałowej.

W tym miejscu wskazać należy, że postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczeń społecznych wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNAPiUS rok 2005, Nr 3, poz. 43.)

Postępowanie sądowe jest bowiem wtórne wobec postępowania administracyjnego, a kontrola sądu winna korespondować z zakresem rozstrzygnięcia dokonanego w decyzji administracyjnej.

Poza sporem jest, iż skarżąca wnosząc odwołanie od decyzji z dnia 23 stycznia 2023 r. wszczęła niniejsze postępowanie sądowe. Niemniej jednak nie sprawia to, iż przedmiotem analizy Sądu może być ocena i zasadność wcześniej wydawanych względem jej osoby decyzji. W niniejszym postępowaniu Sąd badał jedynie prawidłowość stanowiska organu rentowego zawartego w zaskarżonej decyzji, które dotyczyło odmowy wypłaty okresowej emerytury kapitałowej. Niniejsze postępowanie nie mogło zmierzać do naprawy wcześniej wydanych względem wnioskodawczyni, a prawomocnych decyzji, bowiem Sąd był związany zakresem skarżonej decyzji, co oczywiście nie wyklucza możliwości podjęcia przez wnioskodawczynię stosownych kroków prawnych względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w tym zmierzających do zakwestionowania wcześniej wydanych w stosunku do jej osoby decyzji.

Dodatkowo wskazać należy, iż wprawdzie w trakcie niniejszego postępowania pełnomocnik organu rentowego nie negował, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nigdy nie poinformował wnioskodawczyni, że wypłata korzystniejszej dla niej emerytury mieszanej wiązała się z przekazaniem środków zgromadzonych przez nią w OFE na dochody budżetu państwa, a co istotne takiego wniosku nigdy nie złożyła, a mimo to środki te zostały przekazane przez ZUS na dochody budżetu państwa, to jednak rolą Sądu w niniejszym postępowaniu nie było ustalanie osób odpowiedzialnych za taki stan rzeczy, a tym bardziej ingerowanie w treść prawomocnych decyzji wydanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych względem wnioskodawczyni w 2015 r.

Podkreślić także należy, że chociaż wnioskodawczyni wniosku takiego nie złożyła to jednak wystąpiła o wypłatę świadczenia w najkorzystniejszym wariantcie, a tym wariantem okazała się emerytura mieszana.

Na marginesie dodać także należy, że wprawdzie treść art.26 c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwala, w stosunku do ubezpieczonego, który osiągnął wiek 65 lat na ponowne obliczenie świadczenia z urzędu na zasadach określonych w art.26c, to jednak uzależnia taką możliwość od pobierania przez ubezpieczonego okresowej emerytury kapitałowej, co w sytuacji wnioskodawczyni oczywiście nie miało miejsca.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Paulina Kuźma

S.B.